

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

18. juni 2025
2025-2778

Europa-Kommissionens henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en revision af transportfællesskabstraktaten

KOM (2025) 278

Nyt notat.

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 5. juni 2025 fremsat henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en revision af transportfællesskabstraktaten.

Den danske sprogversion er oversendt den 5. juni 2025.

Formålet med forslaget er, at Rådet bemyndiger Kommissionen til at indlede forhandlinger om en revision af transportfællesskabstraktaten. Det overordnede mål er at forhandle med Republiken Albanien, Bosnien-Hercegovina, Republiken Nordmakedonien, Kosovo,¹ Montenegro og Republiken Serbien (i det følgende benævnt "de sydøsteuropæiske parter") samt Ukraine og Republiken Moldova om en ændring af transportfællesskabstraktaten for at støtte og styrke de kontraherende parter lovgivningsmæssige tilpasning til den relevante, gældende EU-ret.

Den 15. november 2022 godkendte de kontraherende parter i transportfællesskabstraktaten og Ukraines, Georgiens og Republiken Moldovas transportministre en fælles erklæring om samarbejde om udvikling af transportsektoren, som skabte grundlag

¹ Denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolution 1244 (1999) og ICJ's udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

for omtalte landes deltagelse som observatører i transportfællesskabets arbejde. Med forslaget bemyndiges Kommissionen til at forhandle Ukraines og Republikken Moldovas fuldgældige medlemskab af transportfællesskabet.

Forslaget omfatter endvidere nye mekanismer til at styrke Kommissionens håndhævelse af de bindende forpligtelser i transportfællesskabstraktaten i form af sanktioner (f.eks. suspension af stemmerettigheder). For at styrke mekanismen for tilpasning til gældende EU-ret, tilstræbes det at styrke transportfællesskabets permanente sekretariat. Desuden præciserer forslaget ændringer i transportfællesskabets rolle med hensyn til at støtte implementeringen af det indikative transeuropæiske transportnet (TEN-T) i omtalte tredjelande.

Forslaget vurderes at have begrænsede statsfinansielle konsekvenser.

Regeringen er positiv over for forslaget, der understøtter ambitionen om at udbygge Unionens relationer til de sydøsteuropæiske partnere samt Ukraine og Moldova. Forslaget er i overensstemmelse med politikken om Unionens udvidelse og naboskabspolitik, herunder Kommissionens vækstplan for Vestbalkan, såvel som planen for Ukraine, der har til formål at bistå Ukraine med genopretning, genopbygning og modernisering og navnlig støtte landets reformbestræbelser på landets vej mod EU-medlemskab samt Kommissionens meddelelse om vækstplanen for Moldova, der har til formål at sætte skub i Moldovas økonomi og bringe landet tættere på EU-medlemskab ved at fremskynde reformer og yde finansiel bistand.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2025) 278 af 5. juni 2025 fremsat henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en revision af transportfællesskabstraktaten. Forslaget er oversendt til Rådet den 5. juni 2025 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 91 og artikel 100, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TFEU) og behandles efter proceduren for forhandling og indgåelse af aftaler mellem EU og tredjelande eller internationale organisationer, jf. traktatens artikel 218, stk. 3 og 4. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Traktaten om oprettelse af et transportfællesskab (transportfællesskabstraktaten) er indgået af Unionen i medfør af Rådets afgørelse

(EU) 2019/392.² Traktaten omfatter seks partnere på Vestbalkan i notatet omtalt som "de sydøsteuropæiske parter". Traktaten trådte i kraft den 1. maj 2019.

Den 15. november 2022 godkendte de kontraherende parter i transportfællesskabstraktaten og Ukraines, Georgiens og Republikken Moldovas transportministre en fælles erklæring om samarbejde om udvikling af transportsektoren, som skabte grundlag for omtalte landes deltagelse som observatører i transportfællesskabets arbejde. Med forslaget bemyndiges Kommissionen til at forhandle Ukraines og Republikken Moldovas fuldgældige medlemskab af transportfællesskabet.

I lyset af Georgiens demokratiske tilbageskridt, herunder vedtagelsen af loven om gennemsigtighed i udenlandsk indflydelse, som de facto har resulteret i, at tiltrædelsesprocessen for Georgien er sat i bero, udskydes beslutningen om at tage konkrete skridt imod Georgiens fuldgældige medlemskab af transportfællesskabet.

Transportfællesskabstraktaten finder anvendelse på vejtransport, jernbanetransport, transport ad indre vandveje på det indikative trans-europæiske transportnet (TEN-T) samt søtransport. Traktaten indeholder bestemmelser om en gradvis integration af transportmarkeder og -netværk i henhold til den relevante EU-lovgivning, herunder på områderne tekniske standarder, interoperabilitet, sikkerhed, trafikstyring, konkurrence, arbejdsmarkedsforhold, offentlige udbud samt miljø.

Forhandlingen af transportfællesskabskontrakten vedrører ændringer af teknisk karakter, ligesom der er tale om en allerede eksisterende international aftale. Forhandlingen angår endelig traktatens udvidelse til også at omfatte Ukraine og Republikken Moldova.

Resultatet af revisionsprocessen om transportfællesskabstraktaten vil blive fastlagt på grundlag af de internationale forhandlinger med tredjelandene. Ukraines og Republikken Moldovas foreslåede tiltrædelse af transportfællesskabstraktaten er baseret på et klart politisk signal fra Det Europæiske Råd, som har givet omtalte lande status som EU-kandidatlande og formelt indledt tiltrædelsesforhandlinger med dem.

² Rådets afgørelse (EU) 2019/392 af 4. marts 2019 om indgåelse på Den Europæiske Unions vegne af traktaten om oprettelse af et transportfællesskab (EUT L 71 af 13.3.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2019/392/oj>).

3. Formål og indhold

Kommissionens overordnede formål med forslaget er at forhandle med de sydøsteuropæiske parter samt Ukraine og Republikken Moldova om ændring af transportfællesskabstraktaten for at støtte og styrke de kontraherende parters lovgivningsmæssige tilpasning til den relevante gældende EU-ret. I praksis vil det sige, at man i Kommissionens udkast til Rådets afgørelse tilkendegiver at ville foretage en række justeringer af transportfællesskabstraktaten med sigte på at fremme integrationen af omtalte tredjelande som led i EU's politik om udvidelse af Unionen. Ukraine og Republikken Moldova har for nuværende observatørstatus i transportfællesskabet, men med forslaget tilvejebringes muligheden for at optage omtalte tredjelande som fuldgyltige medlemmer af fællesskabet.

Forslaget vedrører ændringer af transportfællesskabstraktaten med henblik på at: i) støtte og styrke de sydøsteuropæiske parters lovgivningsmæssige tilpasning af national lov til EU's *acquis* på transportområdet, ii) styrke det permanente sekretariat for transportfællesskabet, iii) revidere bilag I til transportfællesskabstraktaten, navnlig for at tilføje ændringer i gældende EU-ret og for at tage højde for den relevante politiske udvikling i transportsektoren eller de tilknyttede områder, der er nævnt i bilaget, iv) forbedre visse operationelle aspekter, v) præcisere reglerne om fortolkning af transportfællesskabstraktaten i lyset af Domstolens retspraksis, jf. artikel 19 i transportfællesskabstraktaten, således at de også omfatter retspraksis, der er fastlagt efter datoen for undertegnelsen af transportfællesskabstraktaten, og vi) muliggøre Ukraines og Republikken Moldovas fuldgyltige medlemskab af transportfællesskabet, herunder ved at forhandle om bilag, der indeholder overgangsordninger for hvert af de omtalte lande.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Transportfællesskabstraktaten er indgået af Unionen i medfør af Rådets afgørelse (EU) 2019/392. Henset til at transportfællesskabstraktaten er en aftale mellem EU og de sydøsteuropæiske parter, finder Kommissionen, at en ændring af aftalen skal forhandles på EU-plan. Unionens kompetence følger af artikel 216, stk. 1, i TEUF, hvoraf fremgår, at Unionen kan indgå en aftale med et eller flere tredjelande eller en eller flere internationale organisationer, når der i traktaterne er fastsat bestemmelser herom, eller når indgåelsen af

en aftale enten er nødvendig for i forbindelse med Unionens politikker at nå et af de mål, der er fastlagt i traktaterne, eller er foreskrevet i en juridisk bindende EU-retsakt eller kan berøre fælles regler eller ændre deres rækkevidde. Regeringen vurderer på denne baggrund, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Henset til at forslaget alene angår Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger om en revision af transportfællesskabstraktaten, skal forslaget ikke implementeres i dansk ret. Videre kan bemærkes, at transportfællesskabstraktaten angår en aftale mellem Unionen og et eller flere tredjelande, som alene vedrører de omtalte tredjelandes lovgivningsmæssige tilpasning til den relevante, gældende EU-ret, findes der ligeledes ikke grundlag for at implementere en kommende aftale i dansk ret.

7. Konsekvenser

Der er ikke udarbejdet konsekvensanalyse af forslaget henset til, at der alene er tale om en bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger med tredjelande, hvorfor Kommissionen for nuværende ikke forpligtes på at indtage en specifik holdning.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Det vurderes, at forslaget kan medføre negative statsfinansielle konsekvenser, såfremt der ikke sker omprioriteringer inden for Unionens flerårige finansielle ramme for 2028-2034. Der kan blive tale om forhøjelse på op til 0,8 mio. EUR af EU's årlige bidrag til transportfællesskabet, afhængigt af resultatet af forhandlingerne om beregningen af de regionale partneres respektive bidrag, samt en engangsinitialinvestering på 0,2 mio. EUR.

Forhøjelsen følger af den foreslåede styrkelse af transportfællesskabets sekretariat samt optagelsen af Ukraine og Republikken Moldova som fuldbyrdede medlemmer af fællesskabet. I overensstemmelse med transportfællesskabstraktatens artikel 35 dækker transportfællesskabets budget kun de driftsudgifter, der er nødvendige

for, at dets organer kan fungere. Forslaget medfører ikke forøgede administrative byrder for danske myndigheder.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

På det nuværende grundlag vurderes det, at forslaget samlet set kan medføre positive samfundsøkonomiske konsekvenser, såfremt en aftale indgås med de sydøsteuropæiske parter, Ukraine og Republiken Moldova. Det skyldes, at en aftale vil styrke omtalte tredjelandes integration i det europæiske transportmarked og -netværk.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes ikke at medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Øvrige konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes ikke at have betydning for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Kommissionens forslag blev sendt i høring i EU-specialudvalget for transport den 7. juni 2025.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flere medlemsstater har tilkendegivet, at man gerne ser en styrkelse af transportfællesskabet med sigte på at facilitere omtalte tredjelandes lovgivningsmæssige tilpasning til den relevante, gældende EU-ret. Ukraines og Republiken Moldovas foreslåede tiltrædelse af transportfællesskabstraktaten er baseret på et klart politisk signal fra Det Europæiske Råd, som har givet omtalte lande status som EU-kandidatlande og formelt indledt tiltrædelsesforhandlinger med dem.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for forslaget, der understøtter ambitionen om at udbygge Unionens relationer til de sydøsteuropæiske partnere samt Ukraine og Moldova. Forslaget er i overensstemmelse

med politikken om Unionens udvidelse og naboskabspolitik, herunder Kommissionens vækstplan for Vestbalkan,³ der tildeler regionen nogle af fordelene ved EU-medlemskab forud for tiltrædelsen, såvel som planen for Ukraine,⁴ der har til formål at bistå Ukraine med genopretning, genopbygning og modernisering og navnlig støtte landets reformbestrebelse på landets vej mod EU-medlemskab samt Kommissionens meddelelse om vækstplanen for Moldova,⁵ der har til formål at sætte skub i Moldovas økonomi og bringe landet tættere på EU-medlemskab ved at fremskynde reformer og yde finansiel bistand.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

³ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/new-growth-plan-western-balkans_en.

⁴ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/proposal-council-implementing-decision-approval-assessment-ukraine-plan_en.

⁵ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/growth-plan-moldova-commission-proposal_en.